

Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека
Відділ наукової інформації та бібліографії

Серія «Розстріляне відродження»



Я не був ні в яких партіях, був просто націоналістом...

*Бібліографічний список літератури до 120-річного ювілею письменника
В. Вразливого*

Хмельницький

Пропонуємо до уваги користувачів бібліографічний список літератури із серії «Розстріляне відродження». Серія присвячена діячам духовно-культурного та літературно-мистецького покоління 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст. в Україні, які створили високохудожні твори у галузі літератури, живопису, музики, театру і які були знищені тоталітарним сталінським режимом.

Васіль Вражливий (справжнє ім'я Штанько Василь Якович) (1903-1937) - український письменник доби розстріляного відродження.

Народився 1903 року в с. Опішня Зіньківського повіту Полтавської губернії в багатодітній селянській родині. Освіту здобував в сільській школі, Зіньківській, Полтавській гімназіях, Опішнянській агрономічній школі, яку не закінчив, бо перемиг потяг до літературної творчості, якою займався з юних літ під впливом земляка письменника, революціонера Андрія Заливчого. Згодом навчався у Харківському вечірньому робітничому технікумі.

Двадцятирічним юнаком Василь почав публікуватися в періодиці. Належав до літературної групи «Урбіно» (1924), ВАПЛІТЕ (1926-1928), «Пролітфронт» книжка оповідань "В яру" вийшла друком 1924 року. Потім видав збірки "Земля" (1925), "Вовчі Байраки", "Молодість" (1929), повість "Батько" (1929), "Шість оповідань" (1930), "Перемога" (1932) та ін. Чи не найкращою у творчості письменника визнана повість «Батько», що вийшла друком 1929 року. 1930 р., всього через рік після виходу в Україні, у перекладі О. Гарцевої повість з'явилася російською мовою.

У час активізації міжнародних стосунків у країні письменник поїхав до Казахстану. У 1932 р. з'являються його нариси про Каспій — «Глибокі розвідки». Поїздки дали йому матеріал для повісті «Перемога» (1932) та роману «Справа серця» (1933), в яких йдеться про соціалістичне будівництво у Казахстані, зокрема про боротьбу за нафту в Кара-Кугу на березі Каспійського моря.

Письменник переклав з французької романи «Шагреньова шкура» Оноре де Бальзака (1929), «Пармський монастир картезіянців», Стендаля (1932) та «Історія Жіль Блаза із Сантільяни» Алена-Рене Лесажа.

Як письменник характеризується своєю чутливістю до моральних проблем. Творчість Вражливого завжди була звернена до людини, гуманізм був ідейним стрижнем творчості. У поле зору прозаїка нерідко потрапляли нещасні, стражденні «маленькі люди», розгублені, знедолені, слабкі. Але були й інші — віддані до самозречення своїй ідеї — будівництву соціалізму. Вражливий змальовував життя просто, в об'єктивній манері, не виявляючи власних авторських емоцій, водночас дбав про належну побудову сюжету й природну форму оповіді.

Будучи другом Євгена Плужника, Григорія Епіка, Василь Вражливий потрапив і до однієї з нібито створеною ними «контрреволюційної організації» під час масових арештів після вбивства С.Кірова у грудні 1934 року. А щодо своїх



політичних поглядів, то на допитах після арешту 25 грудня 1934 року в Харкові заявив, що не був ні в яких партіях, був просто націоналістом; був вихованцем Хвильового, перебував під його впливом, і вже у 1927-28 роках це визначило його подальший політичний шлях. Письменника засудили в березні 1935 року до 10 років концтаборів. Відбував покарання на Соловках. 25 листопада 1937 року постановою трійки УНКВС по Ленінградській області повторно засуджений до розстрілу.

Страчений 8 грудня 1937 року (місцем виконання вироку записано Ленінград, за іншими даними — міг бути розстріляний у Ленінградській області). У 1956 р. В. В. В. реабілітовано посмертно.

Матеріали взято із ресурсу «Вікіпедія» України (Т. 5, С. 198).

Твори В. В. В.



Життя білого будинку [Електронна копія] / В. В. В. — Електрон. текст. дані (1 файл : 3,37 Мб). - [Харків : б. в.], 1927. – 54 с. - (Бібліотека журналу "Вапліте"; № 6). – Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=7905> . – Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023.

Оригінал друкованого документу зберігається в НБУ ім. Ярослава Мудрого. Ресурс надано НБУ ім. Ярослава Мудрого (Електронна бібліотека «Культура України»).



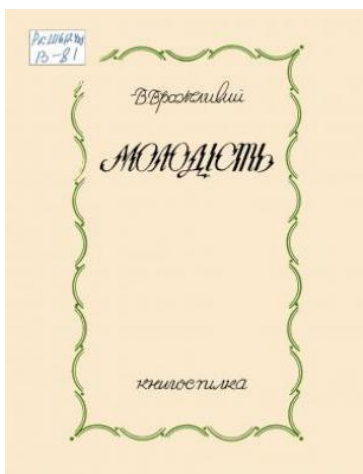
Вовчі Байраки [Електронна копія] : [зб. оповідань] / В. В. В. — Електрон. текст. дані (1 файл : 45,2 Мб). — [Харків] : Юрид. вид-во України, 1929. – Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=9544>. – Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023.

Оригінал друкованого документу зберігається в Харківській ДНБ ім. В. Г. Короленка. Ресурс надано Харківською ДНБ ім. В. Г. Короленка (Електронна бібліотека «Культура України»).

Земля [Електронна копія] : [оповідання] / В. Вражливий. — Електрон. текст. дані (1 файл : 7,12 Мб). — Харків : Книгоспілка, 1925. -Режим доступу: Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023.

Оригінал друкованого документу зберігається в НБУ ім. Ярослава Мудрого. Ресурс надано НБУ ім. Ярослава Мудрого (Електронна бібліотека «Культура України»).

Молодість [Електронна копія] : оповідання / В. Вражливий. — Електрон. текст. дані (1 файл : 160 Мб). — Харків : Книгоспілка, 1929. – 192 с. – Режим доступу: екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023.



Оригінал друкованого документу зберігається в НБУ ім. Ярослава Мудрого. Ресурс надано НБУ ім. Ярослава Мудрого (Електронна бібліотека «Культура України»).

Шість оповідань [Електронна копія] / В. Вражливий. — Електрон. текст. дані (1 файл : 5,39 Мб). — Харків ; Київ : Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023.



Оригінал друкованого документу зберігається в НБУ ім. Ярослава Мудрого. Ресурс надано НБУ ім. Ярослава Мудрого (Електронна бібліотека «Культура України»).

Батько [Електронна копія] : повість / В. Вражливий. - Електрон. текст. Дані. - Харків: Книгоспілка, 1929. – 57с.

—

Р

е

Василь Вражливий. Власні твори [Електронний ресурс] // Читиво : електронна бібліотека. – Електрон. дані. – Режим Доступу : https://chtyvo.org.ua/authors/Vrazhlyvyyi_Vasyl/ . - Назва з екрана. – Дата перегляду: 12.02.2014. – Зміст: Батько; В яру; Вовчі Байраки; Глибокі розвідки. Нариси про Каспій; Земля; Лист до друга; Молодість. - [вид. 1929]; Молодість. - [вид. 1930]; Шість оповідань.

Т

у

п

у



Василь Вразливий. Переклади [Електронний ресурс] // Читиво : електронна бібліотека. – Електрон. дані. – Режим доступу : . - Назва з екрана. – Дата перегляду: 16.10.2023. – Зміст: Лесажа А.-Р. Історія Жіль Блаза із Сантільяни; Стендаль. Пармський монастир картезіянців; Лебеденко О. Повітрям до Китаю; Бальзак О. Шагренєва шкура.

Вразливий Василь. Твори [Електронний ресурс] // Libruk. Українська

Е

Б48410

84(4Укр)6

Н40

Молодість. Лист до друга // Невідоме Розстріляне Відродження / уклад. Ю. Винничук. – Харків, 2016. – С. 251-277.

Н

н

Література про В. Вразливого

Вразливий Василь. "... Воскрешаю вас, ясних, безвинних..." [Електронний ресурс] // Світ бібліографа / Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу:

Е

Б

Р

Б48410

84(4Укр)6

Н40

Василь Вразливий // Невідоме Розстріляне Відродження / уклад. Ю. Винничук. – Харків, 2016. – С. 251-277.

а

М896-5

92.0(4Укр)

Е64

Юренко О.П. Вразливий Василь Якович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 5. – С.198.

а

Л
Б28823-1

83.3(4Укр)

У-90

Мельник В. Василь Вразливий // Історія української літератури ХХ ст. : У 2-х кн. Кн. 1. Перша половина ХХ ст. Підручник. – Київ, 1998. – С.323-328.

н

Б24041-1

83.3(4Укр)6

ц

д

р

н

і

I-90

Василь Вражливий (1903-1937) // Історія української літератури ХХ ст. : У 2-х кн. Кн. 1. 1910-1930-і роки : навч. посіб. – Київ, 1994. – С.583-587.

M588-1

63.52(45=Укр)

E64

Вражливий Василь // Енциклопедія українознавства. – Перевидання в Україні. – Київ, 1993. – С. 321.

M456-1

83.3(2=Укр)7

З-11

Мельник В. Василь Вражливий // ...З порога смерті... - Київ, 1991. – Вип. 1. – С.115-117.

У45

Вражливий Василь Якович // Українські письменники : біо-бібліографічний словник. У 5 т. – Київ, 1965. – Т. 4. Радянська література. – С. 236-237.

Майстренко, І. Мої спогади про Василя Вражливого [Електронний ресурс] // Нові дні. – Торонто, 1973. – Вересень. – С. 18-20. – Електрон. версія. – Режим доступу:

Його муза була звернена до людини [В. Я. Вражливий (1903—1938)] // Календар знаменних і пам'ятних дат. — 2003. — III квартал.

Юренко, О. «Я вихованець Хвильового...»: Сторінки життя і творчості Василя Вражливого // Рідна школа. — 1995. — № 9. — С. 15-18.

Мельник, В. «Я вихованець Хвильового...» // Слово і Час. — 1993. — № 4. — С.

Приходько, І. Василь Вражливий // Прапор. — 1990. — № 5. — С. 42-45.

Підготувала Л. Марцонь.